

Pohjoismainen aivoriihi: Kerstin Keen Ruotsin skolverketistä, Jaani Viherluoto Yleisradiosta, Eero Ropo Tampereen yliopistosta, Lea Lakio opetushallituksesta ja Morten Lauvbu Norjan Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementista.

Yhteinen tulevaisuus – onko sitä?

Mitä kvalifikaatiovaatimuksia vaaditaan ihmisiltä tulevaisuudessa? Tätä kysymystä on pitkään pohdittu jokaisessa Pohjoismaassa erikseen ja erilaisissa työryhmissä ja seminaareissa yhdessä. Pohjoismaiden Ministerineuvoston toimesta työskennellyt Tänketank-työryhmä piti kahden päivän työseminaarin Järvenpäässä maaliskuussa. Seminaarissa esiteltiin suomalaista koulutusosaamista ja puhuttiin – kuinka muuten – tulevaisuuden kvalifikaatiovaatimuksista.

Seminaarissa asiantuntijana vieraillut yliassistentti *Eero Ropo* Tampereelta epäili, onko ylipäänsä näköpiirissä sellaista yhteistä tulevaisuutta, johon voidaan kohdentaa yleisiä kvalifikaatiovaatimuksia. Kun tulevaisuutta ei voida hahmottaa, strategiaksi jää Rovon mukaan elinikäinen oppiminen. On myös kehitettävä oppilaisissa oppimisen taitoja, siis itsensäkehittämisen taitoja. Mitä sitten ihmisten pitäisi tietää ja osata? Ihmisillä tulisi olla niin vahva identiteetti, persoonallisuus ja itsetunto, että he pys-

tyvät ja haluavat muuttua kriisitilanteissa. Kriisitilanteissa tarvitaan myös luovuutta ja kykyä oppia – myös ryhmänä.

Noviisiutta ja eksperttiyttä tutkinut ja Aikuis- kasvatuksessakin aiheesta kirjoittanut (3/91) Eero Ropo huomautti kehityksen noviisista ekspertiksi kestävän 20–25 vuotta. Työelämä kuitenkin näyttäisi suosivat noviisiutta ja hylkivän eksperttiyttä. Onko yhteiskunnalla tarpeita ja kuka niitä mahdollisesti asettaa? Ropo kysyi. Hänen mielestään yhteiskunnassa on pikemminkin individualistisia pienryhmiä, jotka luovat omia tarpeita.

Seminaarin muina asiantuntijoina esiintyivät myös professori *Bjarne Wablgren* Tanskan Opettajakorkeakoulusta, erikoistutkija *Osmo Kuusi* ja Ruotsin toimihenkilöliiton puheenjohtaja *Björn Rosengren*. Seminaarista ilmestyvä täydellistä raporttia esitelmiseen voi tiedustella Lea Lakiolta opetushallituksesta.

Suomi ja Sveitsi pisimmällä aikuisten kielitaitotutkinnossa

Suomessa rakennetaan täydellä vauhdilla 8-portaista (taitotasoa on yhdeksän, mutta tutkinnon käytössä on kahdeksan tasoa), kattavaa kansainväliseen vertailtavuuteen tähtäävää kielitaitotutkintoa. Testaus kattaa kielitaidon kaikki tasot lähtien alkeista ja päätyen lähes ”natiivin” hallitsemaan kielitaitoon. Opetushallituksen työryhmä on laatinut perusteet aikuisten kielitaitotutkinnoiksi ja niihin pohjautuvat testit seitsemässä vieraassa kielessä. Kielitaitotutkinto on näyttökoe, joka tarjoaa kansalaisille mahdollisuuden kielitaidon osoittamiseen riippumatta siitä, missä ja millä tavalla kielitaito on hankittu.

Tutkinto on suunniteltu Euroopan neuvoston kehittelyn kielitaidon tasomittauksen pohjalte. Pisimmällä tällaisten kielitestien kehittälyssä

ovat Suomi ja Sveitsi. Kuluneen kevään aikana järjestettiin eri puolilla Suomea yhteensä 16 kurssia niille kieltenopettajille, jotka tulevat antamaan kielitutkintoihin tähtäävää opetusta. Vuoden vaihteessa vietiin läpi arviointikoulutus, missä 150 kieltenopettajaa koulutettiin kielitestien ulkopuolisiksi arvioijiksi. Aikuisille kieltenopetusta antavien oppilaitosten valmiudet tulla mukaan tällaiseen tutkintojärjestelmään on niin ikään kartoitettu.

Kielitutkintolaki tulee eduskuntakäsittelyyn kevään 1994 aikana. Tarkoitus on, että laki tulee voimaan 1. elokuuta ja kielitaitotutkinnot otetaan käyttöön marraskuussa 1994.

Lisätietoja:

Aila Määttä, opetushallitus, puh. 77477709

Yhteistyö Euroopassa vaatii kielitaitoa

Suomessa on kansainvälisen kielitutkinnon ohessa myös monin muin tavoin ryhdytty kohtamaan aikuisten kieltenopetusta ja opiskelumahdollisuuksia. Yksi sellainen on tietokoneavusteisen kieltenopetuksen oppimateriaalirengas TAKO ja simulaatioharjoituksen käyttö.

Noin parinkymmenen oppilaitoksen kieltenopettajat muodostavat yhteistyöryhmän nimeltä TAKO (tietokoneavusteinen kielten opetus). Oppilaitokset sijaitsevat monimuoto-opetuksen kehittämiskeskuksissa viidellä laajajholla maantieteellisellä alueella kattaen koko Suomen. Tavoitteena on yhdistää voimavarat ja saada yhdessä aikaan jotain uutta ja suurta. Mukana olevat opettajat kehittävät sekä tietokoneavusteisen opetuksen materiaaleja että opetusmalleja, joilla voidaan toteuttaa monipuolista kieltenopetusta tietokoneverkkoja hyväksi käyttäen. Tietokonetta siis käytetään opiskelijan oppimisprosessin ohjaajana, kun taas tietokoneverkko on viestintäkanava, jota voidaan hyödyntää opiskelijoiden kommunikatiivisen kielitaidon kehittäjänä.

TAKO-ryhmän opettajajäsenet koulutetaan tuottamaan itsenäisesti tietokoneavusteista oppimateriaalia. Yhteistyöpohjana on Albert-niminen avoin kieliohjelma periaatteella ”mikä on minun kehittämää opetusmateriaalia, on myös sinun, ja mikä on sinun on myös minun”.

Simulaatiossa päätavoitteena on opiskelijoiden kommunikatiivisen (suullisen ja kirjallisen) kielitaidon kehittäminen. Siinä luodaan tarkkan käsikirjoituksen pohjalta kokonainen kommunikatioympäristö, jossa opiskelijat oppivat kieltä käyttämällä sitä tämän ympäristön sääntöjen ja rakenteiden mukaisesti. Simulaatiossa hyödynnetään telematiikkaa käyttäen sähköpostia viestintäkanavana useiden toisistaan etäällä olevien koulujen välillä. Kokeiluissa on esimerkiksi koettu onnistuneeksi ratkaisuksi kommunikoida englanniksi vaikkapa norjalaisen opiskelijaryhmän kanssa sähköpostin avulla.

Lisätietoja:

Lea Lakio, opetushallitus, puh. 77477643